

ПОНЯТТЯ І ЗНАЧЕННЯ ДОГОВОРУ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ В УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Коваленко Інна Анатоліївна

к.ю.н., доцент

Наумович Наталія Юріївна

студентка

Київський національний

університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Анотація: Дане дослідження розглядає поняття та значення договору купівлі-продажу у контексті цивільного права України. Дослідження акцентується на розумінні прав та обов'язків сторін, пов'язаних з укладанням та виконанням договору, а також на проблематиці, що виникає в цьому контексті.

Ключові слова: договір купівлі-продажу, права та обов'язки, електронна комерція, законодавство України.

Постановка проблематики: Договір купівлі-продажу є одним з найбільш поширених і важливих типів договорів у цивільному праві. Він визначає правові відносини між продавцем, який продає товар або майно, і покупцем, який придбає його за певну ціну. Договір купівлі-продажу регулюється цивільним кодексом і може застосовуватися до різних видів товарів та майна, від товарів широкого споживання до промислового обладнання.

Загалом, проблематика, пов'язана з договором купівлі-продажу, включає такі аспекти, як недотримання умов, споживчий захист, електронна комерція, та обмеження волі договору. Розробка ефективного правового регулювання та захисту прав сторін є важливим завданням у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. В сучасному господарському середовищі договір купівлі-продажу є ключовим елементом комерційних відносин. Він

визначає правові відносини між продавцем, який продає товар або майно, і покупцем, який придбає його за певну ціну. Договір купівлі-продажу регулюється цивільним кодексом і може застосовуватися до різних видів товарів та майна, від товарів широкого споживання до промислового обладнання.

Поняття договору купівлі-продажу полягає у встановленні прав та обов'язків сторін щодо купівлі-продажу конкретного товару або майна. Він визначає умови, за якими товар передається від продавця до покупця, а покупець зобов'язується сплатити вартість товару або майна. [1]

Значення договору купівлі-продажу полягає в тому, що він є основою для здійснення торговельних операцій, розвитку бізнесу та забезпечення правової захищеності сторін. Він створює правовий механізм для здійснення комерційних угод і передачі власності на товари та майно.

Договір купівлі-продажу має наступне значення:

- **Визначає права та обов'язки сторін:** Договір установлює права та обов'язки продавця та покупця, зокрема щодо якості товару, ціни, умов поставки, гарантій тощо. Він визначає взаємовідносини сторін у процесі купівлі та продажу.
- **Забезпечує юридичну відповідність:** Договір купівлі-продажу забезпечує дотримання правових норм і вимог, що стосуються купівлі та продажу товарів. Він дозволяє сторонам мати юридичну захищеність та засуджувати недотримання умов договору.
- **Стимулює розвиток бізнесу:** Договір купівлі-продажу є важливим інструментом для розвитку бізнесу та здійснення торговельних операцій. Він сприяє залученню нових клієнтів, розширенню ринків збуту і забезпечує стабільність у відносинах між підприємствами.
- **Регулює власність і ризики:** Договір купівлі-продажу визначає передачу власності на товар або майно від продавця до покупця. Він також регулює передачу ризиків зі збитку чи пошкодження товару від продавця до покупця.

Однією з основних проблем є недотримання умов договору купівлі продажу сторонами. Це може включати порушення умов щодо якості товару, ціни, термінів поставки та інших умов, передбачених у договорі. Згідно зі статтею 651 Цивільного кодексу України, сторона, яка не виконує свої зобов'язання, може бути позбавлена права на виконання договору, а також понести відповідальність за завдані збитки. Особливу проблему становить захист прав споживачів у договорах купівлі-продажу. Закон України "Про захист прав споживачів" встановлює правила щодо інформування споживачів про товари, якість товарів, гарантійні зобов'язання та відповідальність продавців перед споживачами. [2] Проблеми можуть виникати в разі недостатньої інформації про товар, обману щодо якості чи походження товару, порушення гарантійних зобов'язань тощо.

З поширенням електронної комерції виникають нові виклики та проблеми. Закон України "Про електронну комерцію" регулює відносини, пов'язані з електронною купівлею-продажем. [3] Проблеми включають забезпечення безпеки електронних платежів, захист персональних даних, доставку товарів у встановлені терміни тощо.

Законодавство України надає механізми захисту прав та інтересів сторін у договорі купівлі-продажу. Наприклад, у разі недотримання умов договору, сторона може звернутися до суду з вимогою про виконання договору або відшкодування збитків. Для споживачів передбачені механізми споживчого захисту, такі як право на обмін або повернення товару неналежної якості.

У контексті електронної комерції та міжнародних трансакцій, законодавство України намагається відповідати вимогам та стандартам, встановленим міжнародними угодами та конвенціями. Важливо забезпечити ефективне застосування цих норм та вирішення спорів, що виникають у зв'язку з такими трансакціями.

Висновок. Договір купівлі-продажу є важливим і широко застосовуваним інструментом в сфері цивільного права. Він визначає права та обов'язки сторін, забезпечує правову захищеність і стабільність у відносинах між продавцем та

покупцем. Однак, ця тема також включає ряд проблем, таких як недотримання умов договору, споживчий захист у контексті купівлі-продажу, виклики, пов'язані з електронною комерцією та міжнародними трансакціями, а також обмеження волі договору. Для вирішення цих проблем необхідно розробляти ефективне правове регулювання, забезпечувати споживчий захист і адаптуватися до сучасних викликів, таких як електронна комерція. Розуміння поняття та значення договору купівлі-продажу допоможе покращити правову систему та забезпечити розвиток комерційних відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 09.06.2023)
2. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 №1023-ХІІ/ВВР,1991,№30 ст.379 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
3. Закон України « Про електронну комерцію» від 19.11.2022 №675-VIII/ВВР,2015,№45,ст.410 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>